

महाराष्ट्र विधानसभा

पहिले अधिवेशन, २०१७

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

पारशिवनी (जि.नागपूर) येथील शेतकरी व ग्रामीण मजूरांचे प्रश्न सोडविण्याबाबत

(१) ११०९३ (०४-०४-२०१५). श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारशिवनी (जि.नागपूर) येथील शेतकरी व ग्रामीण मजूरांचे प्रश्न प्राधान्याने सोडविण्याची मागणी तहसिलदार यांना भारतीय मजदूर संघाने माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास या निवेदानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०८-०३-२०१७) : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील शहरी व ग्रामीण भागातील बचत गटांसाठी

स्थायी स्वरूपात व्यापारी संकुल व सभागृह बांधण्याबाबत

(२) ३३११३ (१४-०१-२०१६). श्री.तानाजी मुटकुले (हिंगोली) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील शहरी व ग्रामीण भागातील बचत गटांसाठी स्थायी स्वरूपात व्यापारी संकुल व सभागृह बांधण्यात यावे अशा आशयाचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.मुख्यमंत्री व मा.ग्रामविकास मंत्री यांना माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर निवेदनावर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, सदरहू व्यापारी संकुल व सभागृह बांधण्यास किती कालावधीत लागणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०१-०३-२०१७) :(१) होय.

(२) सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने शासन पत्र दिनांक १७.०९.२०१६ अन्वये वस्तुस्थिती कळविण्यात आलेली आहे.

(३) जिल्हास्तरावर व्यापारी संकुल व सभागृह बांधण्याबाबतची कोणतीही योजना या विभागामार्फत राबविण्यात येत नाही. तथापि या विभागाकडून दारिद्र्य रेषेखालील बचत गटांच्या मालाच्या विक्रीकरीता जिल्हास्तरीय कामयस्वरूपी विक्री केंद्र बांधण्याबाबतची योजना राबविण्यात येते. परंतु सदर योजनेकरीता आता तरतूद उपलब्ध नसल्यामुळे हिंगोली जिल्ह्यात प्रस्तावित शहरी व ग्रामीण भागातील बचत गटासाठी कायमस्वरूपी विक्री केंद्र बांधणे सद्या शक्य होणार नाही.

**पारनेर (जि.अहमदनगर) तालुक्यात सरकारी अनुदानातून शेतकऱ्यांसाठी
१३१८ विहिरींना मंजूरी मिळण्याबाबत**

(३) ४१६४८ (०४-०५-२०१६). श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पारनेर (जि.अहमदनगर) तालुक्यात सरकारी अनुदानातून शेतकऱ्यांसाठी १३१८ विहिरींना मंजूरी देण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यापैकी सुमारे ६५० विहिरी पूर्ण झाल्या असून १५६ विहिरींची कामे निधी अभावी अपूर्ण असून गेल्या दोन वर्षात नविन प्रस्तावांना मंजूरी देण्यात आली नसल्याचे दिनांक २८ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रलंबित विहिरींच्या कामासाठी किती रक्कमेचे अनुदान देण्यात आले आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०८-०३-२०१७) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) सन २०११ ते २०१४ या कालावधीत एकूण १३१८ विहिरींना मंजूरी देण्यात आलेली होती. त्यापैकी ८०३ विहिरी सुरु झाल्या होत्या व उर्वरित ५१५ विहिरी मंजूरीनंतर २ वर्षांच्या कालावधीमध्ये सुरु न झाल्याने रद्द करण्यात आल्या आहेत. ८०३ विहिरीपैकी ६६६ विहिरी पूर्ण झालेल्या आहेत. उर्वरित १३७ विहिरीपैकी ३४ विहिरींची देयके सन २०१५-१६ मध्ये व ८० विहिरींची देयके सन २०१६-१७ मध्ये अदा करण्यात आलेली आहेत. उर्वरित २३ विहिरीपैकी १७ विहिरींची देयके कुशल पेमेंटसाठी निधी प्राप्त झाल्यानंतर अदा करण्यात येतील. तसेच ६ विहिरींची देयके ग्रामपंचायतीकडून प्राप्त झाल्यावर अदा करणेची कार्यवाही करण्यात येईल.

सन २०११-१२ पासून मंजूर केलेल्या विहिरी अपूर्ण असल्याने सन २०१४-१५ या वर्षात विहिरींना मंजूरी देण्यात आलेली नाही.

(३) प्रलंबित बिले अदा करण्यासाठी आगावू अनुदान दिले जात नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शेतीला शाश्वत सिंचन उपलब्ध व्हावे यासाठी एक लाख विहिरी आणि
पन्नास हजार शेततळी निर्माण करण्याबाबत

- (४) ४१८२७ (२१-०४-२०१६). श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.राजेश टोपे (घनसावंगी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात शेतीला शाश्वत सिंचन उपलब्ध व्हावे यासाठी एक लाख विहिरी आणि पन्नास हजार शेततळी निर्माण करण्यासंदर्भात शासनाने सुरु केलेली कार्यवाही पूर्ण झालेली आहे,हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच राज्यातील विविध भागात निर्माण होणा-या दुष्काळी परिस्थितीवर उपाययोजना करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०२-०३-२०१७) :(१) व (२) राज्यात शेतीला शाश्वत सिंचन उपलब्ध व्हावे यासाठी महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत पुढील तीन वर्षात एक लाख विहिरी पूर्ण करण्याबाबत शासन परिपत्रक दिनांक ३१ जुलै, २०१५ अन्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

दुष्काळावर मात करण्यासाठी शेततळे उपयुक्त असल्याने कोरडवाहू शेतीसाठी पाणलोट व जलसंवर्धन माध्यमातून जलसिंचनाची उपलब्धता वाढविणे तसेच संरक्षित व शाश्वत सिंचनाची सुविधा निर्माण करण्यासाठी "मागेल त्याला शेततळे" ही योजना दिनांक १७ फेब्रुवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये सुरु करण्यात आली आहे.

दुष्काळी परिस्थितीसाठी शाश्वत व संरक्षित सिंचनाची सोय उपलब्ध व्हावी याकरिता सिंचन विहिरी व शेततळ्यांची कामे घेण्यात येत आहेत. तसेच दुष्काळी परिस्थितीमुळे रोजगार उपलब्ध व्हावा याकरिता कामांचा शेल्व तयार ठेऊन, कामाची मागणी येताच, काम उपलब्ध करून देण्याची तजवीज ठेवण्यात येते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर व सांगोला (जि.सोलापूर) तालुक्याला समान पाणीपुरवठा करण्याबाबतची मागणी

(५) ४६९०४ (२८-०४-२०१६). श्री.भारत भालके (पंढरपूर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंढरपूर व सांगोला (जि.सोलापूर) तालुक्याला पाणीपुरवठा करण्यासंबंधित अधिकाऱ्यांचे योग्य नियोजन नसल्यामुळे उक्त तालुक्याला सुरळीत पाणीपुरवठा होत नसल्याने मा.स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी फलटण व माळशिरस तालुक्यांप्रमाणे दोन पाण्याच्या पाळ्या देऊन सर्व तालुक्यांना समान पाणी वाटपाची मागणी केल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सर्व तालुक्यांना समान पाणी वाटप करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) हे खरे आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दोन पाणी पाळ्या देण्याची मागणी दिनांक १५/११/२०१५ च्या कालवा सल्लागार समितीच्या बैठकीमध्ये केली होती.

(२) पाटबंधारे प्रकल्पात दरवर्षी उपलब्ध होणाऱ्या पाण्याचा विनियोग कसा करावा याबाब निर्णय घेण्यासाठी प्रकल्प लाभधारक क्षेत्रामधील सर्व लोकप्रतिनिधी यांचा समावेश असलेल्या कालवा सल्लागार समित्या शासन निर्णय क्र.कासस २०१५/प्र.क्र.१६२/२०१५/सिं.व्य. (महसूल) दिनांक १८ मार्च, २०१६ अनवये गठीत करण्यात आल्या आहेत. प्रकल्पाच्या लाभधारकांना समन्यायी पध्दतीने पाणी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीकोनातून या कालवा सल्लागार समिती मार्फत निर्णय घेण्यात येऊन त्यानुसार पाणी वाटपाची कार्यवाही करण्यात येते वीर प्रकल्पाच्या नीरा कालवे प्रणालीसाठीच कालवा सल्लागार समितीच्या रब्बी हंगामाच्या बैठकीत समन्यायी पध्दतीने उपविभाग निहाय पाणी कोटे परिगणित केल्याबाबत चर्चा झाली. त्यावेळी वीर, फलटण उपविभागासाठी व माळशिरस उपविभागासाठी (ब्रॅच २ वगळून) रब्बी हंगामात मंजूर झालेल्या पाणी कोट्याच्या अधिन राहून २ आवर्तने तसेच माळशिरस उपविभागांतर्गत ब्रॅच २ साठी व पंढरपूर उपविभागासाठी १ आवर्तन प्रस्तावित असल्याचे सांगण्यात आले. निर्णयानुसार प्रत्यक्ष सिंचन करण्यात आले. कालवा सल्लागार समितीच्या बैठकीमध्ये ठरल्यानुसार दिनांक १५/११/२०१५ ते २०/०२/२०१६ या कालावधीत मंजूर पाणी कोट्यानुसार प्रत्यक्ष सिंचन पूर्ण करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्रीगोंदा (जि.अहमदनगर) तालुक्यात कुकडीचे आवर्तन सुरु असून या आवर्तनातून तालुक्यातील सर्व तलावात पाणी सोडण्याबाबत

(६) ४९७२८ (३०-०४-२०१६). श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीगोंदा (जि.अहमदनगर) तालुक्यात कुकडीचे आवर्तन सुरु असून या आवर्तनातून या तालुक्यातील शंभर टक्के क्षेत्राचे सिंचन झाले पाहिजे, सर्व तलावात पाणी सोडले पाहिजे व इतर मागण्यासंदर्भात श्रीगोंदा तालुका पाटपाणी कृती समितीच्यावतीने कुकडी येथे संबंधित कार्यालयासमोर आंदोलन करण्यात आल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, श्रीगोंदा तालुक्यातील शेतकऱ्यांसाठी कुकडीचे आवर्तन सुरु आहे मात्र तालुक्यात पुन्हा कधी पाणी सुटणार याची माहिती द्यायला कुणी अधिकारी तयार नाही शेतीसाठी शेवटचे आवर्तन प्रत्येक शेतकऱ्यांचे आवर्तन झाले पाहिजे पाण्याचे दुर्भिक्ष्य असताना प्रत्येक तलावात पाणी सोडणे आवश्यक असल्याने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) होय.

(२) सन २०१५-१६ मध्ये अत्यल्प पर्जन्यमानामुळे कुकडी प्रकल्पामध्ये अत्यल्प पाणीसाठा झाला असल्यामुळे कुकडी प्रकल्प समुहातील जलाशयामधील पाण्यातून घोड जलाशयात किती पाणी सोडावे लागणार याबाबतचा महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण यांचे कडील अंतिम निर्णय प्रलंबित असल्यामुळे कुकडी प्रकल्पात किती पाणी साठा शिल्लक राहणार व तालुक्यात पुन्हा कधी पाणी सुटणार याबाबतची माहिती कोणत्याही अधिकाऱ्यांना आंदोलन कर्त्यांना देणे शक्य नव्हते.

कुकडी डाव्या कालव्याद्वारे रब्बी हंगाम २०१५-१६ आवर्तनात पिण्याच्या पाण्याच्या उद्भवांकरीता व सिंचनाकरीता दि.२/१२/२०१५ ते २९/१२/२०१५ या कालावधीतील आवर्तनातून उपलब्ध झालेल्या १३३७ द.ल.घ.फू. पाण्यातून श्रीगोंदा तालुक्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या उद्भवांना २७५ द.ल.घ.फू. पाणी देण्यात आले व २२८४ हेक्टर सिंचन करण्यात आले.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लोणावळा, वलवण, शिरवटा, सोमवडी, ठोकरवाडी आणि मुळशी धरणातील
पाणी मराठवाडा व पश्चिम महाराष्ट्रातील दुष्काळी भागाला देण्याबाबत**

(७) ५५६०० (११-०८-२०१६). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या दुष्काळाचे मूळ हे टाटांच्या धरणात असून तुटीच्या खोऱ्यातील ४८.९७ टीएमसी प्रचंड पाणी टाटांनी पश्चिम घाटातील लोणावळा, वलवण, शिरवटा, सोमवडी, ठोकरवाडी आणि मुळशी अशा सहा धरणांमध्ये अडविले असल्याची बाब युवा सामाजिक कार्यकर्ते व जलअभ्यासक यांनी निदर्शनास आणले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील धरणातील पाणी मराठवाडा व पश्चिम महाराष्ट्रातील दुष्काळी भागाला देण्याचा प्रस्ताव सामाजिक कार्यकर्ते व जलअभ्यासक यांनी शासनास सादर केला असून माहे ३० एप्रिलपर्यंत निर्णय न झाल्यास दुष्काळी भागातील प्रत्येक तालुक्यातील टाटांच्या मालकीच्या धरणांवर जलसत्याग्रह करून तीव्र आंदोलन करण्याचा इशारा दिला आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
(४) असल्यास, चौकशीनुसार सदरील धरणातील पाणी मराठवाडा व पश्चिम महाराष्ट्रातील दुष्काळी भागाला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०९-०३-२०१७) :(१) पश्चिम घाटातील सहा धरणे ही टाटा पॉवर कंपनीने स्वातंत्र्यपूर्व काळामध्ये तत्कालीन सरकारच्या संमतीने बांधलेली आहेत. या धरणातील पाणी वापराबाबत टाटा पॉवर कंपनीतर्फे तत्कालीन सरकार बरोबर करारनामे झालेले आहेत.

(२) होय.

(३) महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाने मा.उच्च न्यायालयात सादर केलेल्या शपथपत्रानुसार टाटाच्या मालकीची ६ धरणातील एकूण सरासरी ४२.५० टिएमसी पाणी हे विद्युत निर्माती करीता वापरण्यात येऊन त्यानंतर कोकण प्रदेशाकडे सन १९११ पासून वळविले जात असून हे पाणी कृष्णा पाणी तंटा लवाद सन १९७६ मध्ये संरक्षित केले आहे. विद्युत निर्मातीनंतर सदर पाणी हे कोकण विभागास पिण्यासाठी, औद्योगिक वापरासाठी व सिंचनासाठीच वापरले जाते. त्यामुळे त्याचा उचित वापर होतो.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यात भूसंपादनाचा प्रश्न अपुरा निधी व जलसंपदा विभागातील अभियंत्यांच्या जागा रिक्त असल्यामुळे प्रलंबित असल्याबाबत

(८) ५६०२८ (११-०८-२०१६). **अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) :** सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यात भूसंपादना प्रश्न अपुरा निधी व जलसंपदा विभागातील अभियंत्यांच्या मोठ्या प्रमाणात रिक्त असलेल्या जागांमुळे पश्चिम विदर्भातील सिंचन प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे जिल्हा नियोजनाच्या बैठकीत लोकप्रतिनिधीने निदर्शनास आणून दिल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच येत्या दोन वर्षात सर्वच प्रकल्पाचे काम पूर्ण करून सिंचनाचा अनुशेष दूर करण्याचे आश्वासन मा.जलसंपदा मंत्री यांनी दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्याअनुषंगाने अभियंत्यांच्या रिक्त जागा भरण्याबाबत व प्रकल्पाचे काम पूर्ण करून सिंचनाचा अनुशेष दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०९-०३-२०१७) :(१) व (२) जिल्हा नियोजन समिती, अमरावतीच्या दि. ०५ जून, २०१६ रोजीच्या इतिवृत्तात तसा उल्लेख नाही. या बैठकीच्या आधी दि. ५ मे, २०१६ रोजी मा.मंत्री, जलसंपदा यांचे अध्यक्षतेखाली विभागीय आयुक्त अमरावती यांचे कार्यालयात अमरावती विभागातील सिंचन प्रकल्पांची आढावा बैठक झाली होती. सदर बैठकीत अमरावती विभागातील सर्व प्रकल्पांचा आढावा घेण्यात आला होता व सिंचनाचा अनुशेष लवकरात लवकर दुरु करणेसाठी प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबतच्या अडचणी सोडविण्यात येतील असे मंत्री महोदयांनी नमूद केले आहे.

(३) सन २०१५-१६ मध्ये ३८१८ हेक्टर जमिनीचे संपदान करण्यात आले.

सन २०१५-१६ मध्ये अनुशेषातील २१ प्रकल्पांना व सन २०१६-१७ मध्ये ५ प्रकल्पांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

सन २०१६-१७ साठी पश्चिम विदर्भातील अनुशेष निर्मुलनासाठी रु. १२४७.६८ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे.

क्षेत्रिय अभियंत्यांची पदे सरळसेवेद्वारे भरण्याची आवश्यकता कार्यवाही शासनमार्फत प्रगतीपथावर आहे. कनिष्ठ अभियंत्यांची पदे सरळसेवा भरतीने भरावयाची कार्यवाही चालू आहे. त्यासाठी दि. २५.११.२०१६ रोजी परिक्षा घेण्यात आली आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अमरावती विभागातील सर्व जिल्ह्यातील भौतिक अनुशेष निर्मुलन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंदगड (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील जंगमहट्टी मध्यम प्रकल्पातून हाजओहोळ नाल्यातून वाहून जाणारे पाणी अडविण्याबाबत

(९) ५६९६९ (२०-०८-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंदगड (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील जंगमहट्टी मध्यम प्रकल्पातून हाजओहोळ नाल्यातून दररोज मोठ्या प्रमाणात पाणी वाहवून जात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पाची शासनाने पाहणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व तद् नुसार पाणी टंचाईच्या काळात वाहून जाणारे पाणी अडविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) नाही.

जंगमहट्टी मध्यम प्रकल्प हा होनहाळ नाल्यावर असून या ठिकाणी ७५ टक्के विश्वासाहतेनुसार ३४.२१ दलघमी येवा असून ३४.२१ दलघमी प्रकल्पीय पाणीसाठा आहे. धरण पूर्ण भरल्यानंतर अतिरीक्त पाणी खाली होनहाळ नाल्यामध्ये वाहून जाते.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वेदगंगेवरील बस्तवडे (ता.कागल, जि.कोल्हापूर) येथील बंधान्याचे
काही पिलर दुरुस्तीविना असल्याबाबत

(१०) ५७०७५ (२९-०८-२०१६). श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वेदगंगेवरील बस्तवडे (ता.कागल, जि.कोल्हापूर) येथील बंधारा दुरुस्तीचे काम दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पूर्ण होणे अपेक्षित असतांनाही अद्यापही काही पिलर दुरुस्तीविना असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
(३) असल्यास, चौकशीनुसार सदर बंधारा दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) : (१) व (२) होय. बस्तवडे कोल्हापूर पध्दतीचा बंधारा ४७ वर्षापूर्वीचा असून त्याच्या एकुण २७ स्तंभापैकी १५ स्तंभ क्षत्रिग्रस्त झालेले होते.
(३) १३ व्या वित्त आयोगांतर्गत उपलब्ध झालेल्या निधीतून सदर बंधान्याच्या क्षत्रिग्रस्त झालेल्या १५ स्तंभांची आवश्यक दुरुस्ती माहे जून, २०१६ मध्ये पूर्ण करण्यात आलेली आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यातील मांजरा व भीमा या दोन नद्यांची आंतरजोडणी करण्याबाबत

(११) ५७१३७ (०१-०९-२०१६). श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.विजय भांबळे (जिंतूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.राहुल जगताप (श्रीगांदा), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.न्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाड्यातील भीमा व मांजरा या दोन नद्या जोडण्यात येतील असे केंद्रीय जलसंपदा राज्यमंत्री यांनी आश्वासन दिल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या योजनेचे स्वरूप काय आहे व या योजनेबाबत प्रस्ताव राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे पाठविला आहे काय,
- (३) असल्यास, या योजनेस केंद्र शासनाने मान्यता दिली आहे काय व या योजनेसाठी किती खर्च येणार आहे,
- (४) तसेच भीमा व मांजरा या दोन नद्यांची आंतरजोडणी करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०९-०३-२०१७) :(१) जलसंपदा विभागाकडे असे आश्वासन प्राप्त झालेले नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) भीमा व मांजरा या दोन नद्यांची जोडणी करण्याबाबतचा प्रस्ताव सद्यःस्थितीत शासनाच्या विचाराधीन नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जायकवाडी धरणात उजनीसह अन्य धरणातील पाणी सोडण्याबाबत

(१२) ५७१७६ (११-०८-२०१६). श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जायकवाडी धरणात नाशिक-नगरमध्ये असलेल्या उजनीसह अन्य धरणातील पाणी सोडण्याचा निर्णय तांत्रिक अडचणी बाजूला ठेवून शासनाने लोकविरोध न जुमानता घ्यावा असे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने शासनास दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महाराष्ट्र जलसंपत्ती प्राधिकरण कायदा २००५ कलम १२ (६) (ग) प्रमाणे जायकवाडीला सातत्याने मागणी करून देखील कायदयाप्रमाणे पाण्याचा वाटा दिला नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जायकवाडीला या वर्ष २०१५-१६ मध्ये त्याच्या हक्काचे २८ टी.एम.सी.पाणी मिळाले असते तर या वर्षी मराठवाड्याची पाणी टंचाईची तीव्रता बरीच कमी झाली असली असेही निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, न्यायालयाने दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने मराठवाड्यातील जायकवाडी धरणात पाणी सोडण्याच्या कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे व आतापर्यंत किती पाणी सोडण्यात आले आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२), (३) व (४) नाही.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाने दि.१९/०९/२०१४ च्या आदेशान्वये महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायदा २००५ कलम १२(६)(ग) अनुसार नदी खोऱ्यातील तुट समप्रमाणात विभागली जावी यासाठी गोदावरी नदी खोऱ्यातील सर्व धरणांची प्रत्येक वर्षी १५ ऑक्टोबर रोजीच्या पाणीसाठ्याची स्थिती विचारात घेऊन जायकवाडी धरणात समन्यायी पध्दतीने पाणी सोडण्याची कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिलेले आहेत. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाच्या आदेशानुसार कार्यकारी संचालक, गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ कार्यालयाने दि.१७.१०.२०१५ रोजी उध्व गोदावरी खोऱ्यातील धरण समुहातून जायकवाडी च्या पैठण जलाशयामध्ये १२.८४ टी.एम.सी. पाणी सोडण्याचे आदेश निर्गमित केलेले आहेत. सदर आदेशानुसार न्यायालयीन कार्यवाहीच्या अधिन राहून दि.०१.११.२०१५ ते दि.२८.११.२०१५ या कालावधीत उध्व गोदावरी धरण समुहातून सोडण्यात आलेल्या १०.४० टी.एम.सी. पाण्यापैकी ६.६३ टी.एम.सी. पाणी जायकवाडी जलाशयात प्राप्त झालेले आहे.

उजनी धरणातून जायकवाडी धरणात पाणी सोडण्याबाबत महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण यांचे आदेशात नमूद नाही. उजनी धरण कृष्णा खोऱ्यातील भिमा नदीवर असून या नद्याचे प्रवाह नैसर्गिक रित्या एकमेकास मिळत नाही. तसेच कृष्णा पाणी तंटा लवाद निर्णयातील तरतुदीनुसार कृष्णा खोऱ्यातील पाणी गोदावरी खोऱ्यातील वळविण्यास बंदी आहे. (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे राष्ट्रीय महामार्गाचे रुंदीकरण करण्यासाठी ठेकेदाराने
विनापरवाना पवना नदीवर बांध घातल्याबाबत**

(१३) ५७३५७ (१८-०८-२०१६). श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे राष्ट्रीय महामार्गाचे रुंदीकरण करण्यासाठी ठेकेदाराने जलसंपदा विभागाची परवानगी न घेता शहराला पाणीपुरवठा करणाऱ्या पवना नदीवर बांध घालून पाणी अडविल्याने माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान संपूर्ण पुणे शहराचा पाणीपुरवठा खंडीत झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत जलसंपदा विभाग, पुणे यांच्याकडे तेथील नागरिकांनी तक्रार करून सुध्दा कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार पुणे राष्ट्रीय महामार्गाचे रुंदीकरण करणाऱ्या ठेकेदारांवर व त्याला पाठीशी घालणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) नॅशनल हायवे अॅथॉरिटी ऑफ इंडियाच्या अखत्यारीतील रिलायन्स कंपनीची उपकंपनी मे. डिक्रिब्ड कन्स्ट्रक्शन कंपनीस दि.१८.४.२०१६ रोजी विनापरवानगी व अवैधरित्या बंधारा घातल्याबाबत कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे तसेच सदर कंपनीविरुद्ध देहूरोड पोलिस चौकीत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. (गु.र.नं. ०१४७/२०१६)

(३) पोलीस स्टेशन देहूरोड यांचेमार्फत पुढिल तपास करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कृष्णा आणि वारणा नदीतून शेती आणि औद्योगिक वापरासाठी
अवैद्यरीत्या पाणी उपशा करित असल्याबाबत**

(१४) ५७४१८ (२०-०८-२०१६). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्ह्यातील धरणातील पाणी साठ्याचा विचार करून कृष्णा आणि वारणा नदीतून शेती आणि औद्योगिक वापरासाठी पाणी उपशावर माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान बंदी घालण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाणी उपशावर कशा प्रकारे बंदी घालण्यात आली आहे व त्यांची अंमलबजावणी कशा प्रकारे करण्यात येत आहे,

(३) असल्यास, या संदर्भात पाटबंधारे अधिकाऱ्यांनी पाणी पुरवठा संस्था आणि कारखानदांराना नोटिसा बजावल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच कृष्णा व वारणा नदीत सांडपाणी व औद्योगिक वापरातील पाणी सोडणाऱ्या कंपन्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) होय.

कोयना व वारणा धरणातील उपलब्ध पाणीसाठी विचारात घेऊन माहे एप्रिल, २०१६ ते मे, २०१६ या कालावधीमध्ये एकूण १६ दिवसांसाठी कृष्णा व वारणा नदीतून शेतीसाठी पाणी उपसा बंदी करण्यात आलेली होती.

(२) पिण्याचे पाणी पुरवठा करणाऱ्या योजना वगळून उर्वरित शेती आणि औद्योगिक वापरासाठीच्या योजनांचा विद्युत पुरवठा खंडीत करून स्थानिक वृत्तपत्रामधून उपसा बंदी आदेश प्रसिध्द करण्यात येऊन, अंमलबजावणी करण्यात आली.

(३) स्थानिक वृत्तपत्रामधून उपसा बंदी आदेश प्रसिध्दीस दिलेने प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) सर्व बिगरसिंचन ग्राहकांची यादी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास क्षेत्रिय स्तरावरून कळविलेली असून, महाराष्ट्र प्रदूषण मंडळ यांचेकडून प्रदूषण करणाऱ्या ग्राहकांची यादी प्राप्त होताच सदर ग्राहकांवर दि.२१/४/२०१६ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार दंडात्मक आकारणी करण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सायगाव (ता.येवला, जि.नाशिक) येथे सुरु असलेल्या रोजगार हमी योजनेवरील मजुरांना रोजगार व अन्य सुविधा पुरविण्याबाबत

(१५) ५७६५५ (११-०८-२०१६). श्री.राजाभाऊ (पराग) वाजे (सिन्नर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सायगाव (ता.येवला, जि.नाशिक) येथे सुरु असलेल्या रोजगार हमी योजनेवरील मजुरांना नियमित काम उपलब्ध नसल्याने दिड महिन्यांपासून पगार मिळत नसल्यामुळे शेकडो मजुरांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच तालुक्यातील शंभरहून अधिक मजुरांवर उपासमारीची वेळ आल्याने नियमित रोजगार वेळेवर पगार व कामाच्या ठिकाणी वैद्यकीय सुविधा पुरविण्यासाठी सदर ग्रामस्थ मजुरांनी गटविकास अधिकाऱ्यांकडे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या निवेदानुसार शासनाने मजुरांना रोजगार व अन्य सुविधा पुरविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१६-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही. तथापि, माहे ऑगस्ट, २०१६ अखेरपर्यंत मौजे सायगाव येथील नोंदणीकृत १९६ कुटुंबातील १८३० मजुरांना कामे उपलब्ध करून देण्यात आली असून त्या कामांवर एकूण रु. १४,९५,०५९/- इतकी मजुरीची रक्कम अदा करण्यात आली आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही. तथापि, शासकीय तरतुदीनुसार मजुरांसाठी वैद्यकीय व इतर सोयी सुविधा पुरवण्यासाठी कामाच्या अंदाजपत्रकांमध्ये रक्कमेची तरतुद करण्याची कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील ११५ बंधान्याच्या दुरुस्तीच्या प्रस्तावाबाबत

(१६) ५८७१४ (२४-०८-२०१६). श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयातील ११५ बंधान्याच्या दुरुस्तीचा प्रस्ताव पाटबंधारे विभागाने माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान तयार करण्यात आला आहे काय,

(२) असल्यास, याकरिता किती निधीची आवश्यकता आहे,

(३) असल्यास, सदर बंधा-यांच्या दुरुस्तीच्या प्रस्तावावर शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, त्यांचे स्वरूप काय आहे,

(४) असल्यास, या संदर्भातील सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१), (२), (३) व (४) कोल्हापूर जिल्ह्यात १३६ कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधान्यांच्या विशेष दुरुस्तीचे प्रस्ताव तयार केले असून दुरुस्तीसाठी रु.३१९८ लक्ष निधीची आवश्यकता आहे. या १३६ बंधान्यांपैकी ६० कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधान्यांच्या दुरुस्तीसाठी माहे ऑगस्ट, २०१४ मध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली असून सन २०१६-१७ मध्ये ९४८.२८ लक्ष निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला आहे. सदरहू को.प.बंधान्यांच्या दुरुस्तीची कामे विविध टप्प्यावर प्रगतीत आहेत. उर्वरित कामे निधी उपलब्धतेनुसार करण्याचे नियोजन आहे.

राज्यातील सिंचन व बिगर सिंचन पाणीपट्टीची थकबाकी वसूली करण्याबाबत

(१७) ५९५८१ (१८-०८-२०१६). श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील सिंचन व बिगर सिंचन पाणीपट्टीची थकबाकी अंदाजे १ हजार ३४४ कोटी ९ लाख रुपयापर्यंत पोचली असल्याचे दिनांक १० मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सिंचन व बिगर सिंचन थकबाकी असणारी पाणीपट्टी वसूलीकरिता शासनाने कोणतीही कार्यवाही केलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार पाणीपट्टीची थकबाकी वसूल करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) होय. मार्च, २०१६ अखेर सिंचन पाणीपट्टी रु.६७९.०२ कोटी व बिगर सिंचन पाणीपट्टी रु.८३५.१३ कोटी अशी एकूण सिंचन व बिगर सिंचन पाणीपट्टीची थकबाकी रु.१५१४.१५ कोटी आहे.

- (२) व (३) नाही. सिंचन व बिगर सिंचन पाणीपट्टी थकबाकी कमी करण्यासाठी विभागामार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात येते.
१. शासन स्तरावरून थकबाकी कमी करण्यासाठी वित्त विभागाकडे व संबंधीत विभागांकडे थकबाकी समायोजनाद्वारे मिळण्यासाठी विनंती करण्यात येते.
२. क्षेत्रिय स्तरावर विशेष वसुली मोहिम दरवर्षी राबविण्यात येते.
३. पाणीपट्टी वसुली संदर्भात विभाग, मंडळ, प्रादेशिक विभाग स्तरावर उद्दिष्ट निश्चित करून त्या उद्दिष्ट पूर्ततेसाठी बैठका, विशेष वसूली मोहिम, करारनामे तपासणी व थकबाकीचा बोजा ७/१२ वर चढविणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात येतात.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हापूर जिल्हयातील धामणी प्रकल्पासह इतर सात प्रकल्प अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(१८) ६०८३५ (२६-०८-२०१६). श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्हयातील १) धामणी प्रकल्प, ता.राधानगरी, २) सोनुर्ले प्रकल्प, ता.शाहूवाडी, ३) झांबरे प्रकल्प, चंदगड, ४) नागणवाडी प्रकल्प, भुदरगड, ५) आंबेओहोळ प्रकल्प, ता.आजरा, ६) काजीर्णे प्रकल्प, ता. चंदगड, ७) उचंगी प्रकल्प, सर्फनाला प्रकल्प व ८) बारवे, दिडेवाडी (नागणवाडी) या प्रकल्पांना जवळ-जवळ १५ ते २० वर्षापूर्वी प्रशासकीय मान्यता मिळूनही अद्याप सदर प्रकल्पांची कामे अपूर्ण असून प्रकल्पामध्ये पूर्ण क्षमतेने पाणी साठा होत नाही, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, सदर आठ धरण प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी आता मुळ किंमतीपेक्षा सात ते आठ पट अधिक निधीची आवश्यकता असून सदर प्रकल्पांना आवश्यक निधी प्राप्त होऊन प्रकल्पाची कामे पूर्ण होण्याबाबत लोकप्रतिनिधीनी शासनाकडे वेळोवेळी पत्रव्यवहार केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०३-२०१७) :(१) होय.

बहुतांश प्रकल्पांची कामे भूसंपादन व पुनर्वसनाच्या अडचणीमुळे प्रलंबित आहेत.

(२) होय. हे खरे आहे.

सदर आठ प्रकल्पांची मूळ प्रशासकीय मान्यता किंमत रु.२४४.८४ कोटी असून मंजूर सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमत रु.८२९.७६ कोटी इतकी आहे. या प्रकल्पांची अद्यावत किंमत रु.१५९६.८५ कोटी इतकी असून, मार्च २०१६ अखेर झालेला खर्च रु.७२५.५९ कोटी वजा जात उर्वरित किंमत रु.८७१.२६ कोटी इतकी आहे.

सदर प्रकल्पांची कामे लवकर पूर्ण होणेबाबत लोकप्रतिनिधींकडून वेळोवेळी मागणी होत आहे.

(३) धामणी मध्यम प्रकल्पाच्या रु.७८२.६७ कोटी किंमतीच्या द्वितीय प्रशासकीय मान्यता अहवालास शासनाने दि.१३.१०.२०१६ रोजी मंजूरी दिली असून धामणी, सर्फनाला व आंबेओहोळ हे मध्यम व उचंगी, व नागणवाडी या लघु प्रकल्पांची भूसंपादन व पुनर्वसन यामधील अडचणी सोडवणे बाबत शासन प्रयत्नशील आहे. जांबरे मध्यम प्रकल्पात ९७ टक्के पाणीसाठा झालेला असून प्रकल्पाचे उर्वरित काम चालू हंगामात पूर्ण करणेत येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भातील विविध सिंचन प्रकल्पांच्या वाढीव खर्चाच्या प्रस्तावांच्या निधीत झालेला गैरव्यवहार

(१९) ६१२८२ (२६-०८-२०१६). श्री.प्रशांत बंब (गंगापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भातील विविध सिंचन प्रकल्पांच्या वाढीव खर्चाच्या प्रस्तावांना रु.६००० हजार कोटी वरून २७,०००/- कोटीची मान्यता दिलेल्या सिंचन गैरव्यवहाराच्या प्रकरणी नेमलेल्या (ए.सी.बी.) चौकशी समितीला तांत्रिक मदत व्हावी म्हणुन शासनाने या समितीत जलसंपदा विभागाच्या मुख्य अभियंता स्तरावरील अधिकाऱ्यांची समिती नेमली परंतु या समितीत गैरव्यवहाराचे आरोप असलेल्या अधिकाऱ्यांचा समावेश असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गैरव्यवहाराविरुद्ध उच्च स्तरावरील चौकशी करतांना ए.सी.बी.च्या उप अधीक्षक दर्जाच्या अधिकाऱ्यांकडून अशी चौकशी होणे बंधनकारक असतांना ही चौकशी एका पोलीस निरीक्षक दर्जाच्या अधिकाऱ्यामार्फत करण्यांत येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०३-२०१७) :(१) होय.

शासनाच्या दि.३०.०३.२०१५ च्या पत्रान्वये श्री.राजेंद्र पानसे, मुख्य अभियंता व सह सचिव, जलसंपदा विभाग (कृ.पा.त.ल.) जलसंपदा विभाग, मुंबई श्री.अविनाश सुर्वे, मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर व श्री.विजयकुमार पनिया, वरिष्ठ विभागीय लेखाधिकारी, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, अमरावती यांची नियुक्ती करण्यात आली होती. तथापि, श्री. अविनाश सुर्वे, मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर यांचे विरुद्ध अॅन्टी करप्शन ब्युरो, पुणे यांचेकडून चौकशी प्रारंभ करण्याची बाब निदर्शनास आल्यानंतर श्री. अविनाश सुर्वे, मुख्य अभियंता, गोसीखुर्द प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, नागपूर यांच्या ऐवजी श्री.सं.कृ.घाणेकर, मुख्य अभियंता विशेष प्रकल्प, जलसंपदा विभाग, अमरावती यांची शासनाच्या दि.१८.०६.२०१६ च्या पत्रान्वये नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(२) नाही.

अॅन्टी करप्शन ब्युरो, नागपूर परिक्षेत्रातील १३ अधिकारी ही चौकशी करित आहेत. यामध्ये पोलीस उप अधीक्षक व पोलीस निरीक्षक दर्जाचे अधिकारी आहेत. या चौकशीचे समन्वय अधिकारी पोलीस उप अधीक्षक दर्जाचेच आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंचगंगा (जि.कोल्हापूर) नदीपात्रात पाणी प्रदूषित झाले असल्याने
शेतकऱ्यांना शेतीसाठी उपसा करण्यास परवानगी देण्याबाबत**

(२०) ६१५१५ (२९-०८-२०१६). श्री.उल्हास पाटील (शिरोळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पंचगंगा (जि.कोल्हापूर) नदीपात्रात मासे मृत्यूमुखी पडल्याने पाणी प्रदूषित झाले असून हे पाणी पिण्यायोग्य नसल्यामुळे शेतकऱ्यांना शेतीसाठी उपसा करण्यास परवानगी द्यावी त्यासाठी उपसाबंदी उठवावी अशी मागणी कोल्हापूर पाटबंधारे विभागाचे उपअभियंता यांच्याकडे दिनांक ८ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास शिरोळ तालुका स्वाभिमानी युवा संघटनेने केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदनानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) : (१) होय.

(२) दि.९/६/२०१६ पासून टप्प्याटप्प्याने व दि.२३/६/२०१६ पासून पूर्णपणे उपसाबंदी उठविण्यात आली.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जलसंपदा खात्याने प्रशासकीय सुधारणेच्या नावाखाली सिंचन अनुशेषग्रस्त पश्चिम
विदर्भातील अनेक विभाग / शाखा कार्यालये बंद केल्याबाबत**

(२१) ६१६७६ (२३-०८-२०१६). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जलसंपदा खात्याने प्रशासकीय सुधारणेचे नावाखाली सिंचन अनुशेषग्रस्त पश्चिम विदर्भातील अनेक विभाग / शाखा कार्यालये बंद करण्याचा दिनांक २ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास आदेश निर्गमित केला, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अकोला जिल्ह्यात बांधकामाधीन प्रकल्प प्रशासकीय कारणास्तव अकोला येथील मंडळ कार्यालयाकडून काढून सुमारे १५० कि.मी. दूर वाशीम मंडळ कार्यालयास हस्तांतरित करण्याचे आदेश निर्गमित केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पश्चिम विदर्भातील पूर्वीच प्रलंबित असलेले अपूर्ण प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्यासाठी, प्रकल्प हस्तांतरणातील कालापत्यय टाळण्यासाठी बांधकामाधीन प्रकल्प अन्यत्र हस्तांतरित करण्यात येऊ नयेत याकरिता लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या मागणीच्या अनुषंगाने सदर प्रकल्प विभागातच ठेऊन आवश्यक निधी उपलब्ध करून प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) नाही. शासन निर्णय दि.१०.६.२०१६ अन्वये अमरावती प्रदेशा अंतर्गत कोणतीही कार्यालये बंद करण्यात आली नाहीत उलटपक्षी भंडारा व यवतमाळ येथे नवीन सिंचन मंडळे प्रस्थापित करण्यात आली आहेत.

(२) नाही.

(३) अकोला पाटबंधारे विभाग कडील बांधकामाधीन प्रकल्पांची कामे इतरत्र स्थानांतरीत न करण्याबाबत मा.संजय धोत्रे, लोकसभा सदस्य, मा.श्री.बळीराम सिरस्कार विधानसभा सदस्य, श्री.हरीष पिंपळे विधानसभा सदस्य व मा.श्री.प्रकाश भारसाकळे विधानसभा सदस्य, यांची निवेदने प्राप्त झाली आहेत.

(४) कार्यकारी संचालक, विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे कार्यालयीन आदेश क्र.१७९ दि.२९.०६.२०१६ अन्वये अकोला जिल्ह्यातील बांधकामाधीन प्रकल्प अकोला मंडळाअंतर्गत ठेवण्यात आले आहेत. प्रकल्पासाठी आवश्यक निधीचा पूरवठा वेळोवेळी मागणीनुसार करण्यात येत आहे. तसेच सुप्रमाचे वर वाढीव खर्चाला सुध्दा मान्यता देण्यात आली असून प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सिंचन प्रकल्पातील दुरुस्तीची कामे वगळता इतर
निविदा रद्द करण्याच्या निर्देशाबाबत**

(२२) ६२५०० (१८-०८-२०१६). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.जयकुमार गोरे (माण), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील सिंचन प्रकल्प दुरुस्तीची कामे वेळेत पूर्ण होण्यासाठी शासनाने मार्गदर्शक सूचना जारी केली असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या मार्गदर्शक सूचनेत कालव्यावरील जलसेतू, धरण सुरक्षितता कामे, विमोचन इ. अत्यावश्यक दुरुस्तीची कामे वगळता इतर निविदा रद्द करण्याचे निर्देश आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निर्देश अंमलात आणण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) होय.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे. धरण सुरक्षितता कामे, कालव्यावरील जलसेतू, विमोचके इ. अत्यावश्यक दुरुस्तीची कामे वगळता २ वर्षापूर्वीच्या इतर सर्व चालू निविदा रद्द कराव्यात व सन २१६-१७ मध्ये सध्याचे प्रलंबित दायित्व लक्षात घेऊन गरजेनुसार आवश्यक कामाच्या नवीन निविदा कराव्यात, असे निर्देश शासनाने क्षेत्रिय कार्यालयाना दिलेले आहेत. सदर निर्देशांची अंमलबजावणी करण्याबाबतची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर प्रगती पथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्ह्यात मागेल त्याला शेततळे योजनेत
शेततळ्याची कामे अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत**

- (२३) ६२५६८ (२४-०८-२०१६). श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) अहमदनगर जिल्ह्यात मागेल त्याला शेततळे योजना राबवितांना २ हजार ३९२ शेततळ्यांचे उद्दिष्ट दिले मात्र दिनांक १८ मे, २०१६ रोजीअखेर फक्त १३ कामेच पूर्ण झाली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने दिनांक ३१ मे, २०१६ रोजी दिलेल्या मुदतीत उर्वरित कामे पूर्ण व्हावीत यासाठी गाव व लाभार्थीनिहाय नियोजन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१६-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

- अहमदनगर जिल्ह्यात मागेल त्याला शेततळे योजना राबवितांना २,३९२ शेततळ्यांचे उद्दिष्ट दिलेले असून दि. १८/०५/२०१६ अखेर ३२ कामे पूर्ण झालेली आहेत.
- (२) दि. ३१/०५/२०१६ रोजी दिलेल्या मुदतीत उर्वरित कामे पूर्ण व्हावीत यासाठी जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी यांनी तालुकास्तरावर बैठका घेवून योजनेच्या कामासंबंधी गावनिहाय व लाभार्थीनिहाय कामासंबंधी मार्गदर्शन करून जलदगतीने काम सुरु करून ती पूर्ण करणेबाबत आदेश दिले. त्यानुसार दि. ३०/०८/२०१६ अखेर २२७२ कामांना कार्यारंभ आदेश निर्गमित करण्यात येवून १८४३ शेततळ्यांची आखणी करण्यात आली आहे. तसेच १११४ कामे सुरु केली असून त्यापैकी ६९७ कामे पूर्ण करण्यात आलेली आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भातसा धरणातून ठाणे, भिवंडी, भिवंडी ग्रामीण, उल्हासनगर,
मिरा-भाईदरला अतिरिक्त पाणी देण्याबाबत**

- (२४) ६३४८६ (१८-०८-२०१६). श्री.महेश चौघुले (भिवंडी पश्चिम) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) भातसा धरणातून ठाणे, भिवंडी, भिवंडी ग्रामीण, उल्हासनगर, मिरा-भाईदरला अतिरिक्त पाणी देण्याबाबत जलसंपदा विभागाने परवानगी दिली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नऊ एमएलडी पाणी भिवंडी शहर, तीन एमएलडी पाणी भिवंडी ग्रामीण, मिरा-भाईदरला पाच एमएलडी आणि ठाणे शहराला १० एमएलडी पाणी वितरीत करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने भातसा धरणातून ठाणे, भिवंडी, भिवंडी ग्रामीण, उल्हासनगर, मिरा-भाईदरला अतिरिक्त पाणी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) नाही.

तथापि, सन २०१५-१६ च्या तीव्र पाणी टंचाई काळात उल्हास नदीतील पाणी टंचाईमुळे ठाणे जिल्ह्यात उद्भवलेल्या परिस्थितीवर नियंत्रण मिळविण्यासाठी फिरवाफिरवीने (Balter पध्दतीने) भातसा धरणातून ठाणे महानगरपालिकेस तात्पुरत्या स्वरूपात अतिरिक्त पाणी उचलण्याची मुभा दिली होती.

(२) खरे आहे.

दिनांक ०१/०४/२०१६ रोजीच्या मा.मंत्री (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत सदरहू निर्णय घेण्यात येऊन पाण्याचे फेरनियोजन करण्याचे आदेश दिलेले आहेत.

(३) चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या बारवी धरणामध्ये उंची वाढीमुळे निर्माण झालेल्या अतिरिक्त ६० दलघमी पाणीसाठ्यातून ठाणे जिल्ह्यातील विविध महानगरपालिका / नगरपरिषद यांना वाढीव पाणी मंजूरी देण्याचे नियोजित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी धडक सिंचन व रोजगार हमी योजनेतून विहीर मंजूर करण्यासाठी रहिवाशी दाखल्याच्या अटीमुळे शेतकऱ्यांना अडचणी निर्माण होत असल्याबाबत

(२५) ६४७१४ (२९-०८-२०१६). **अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) :** सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी धडक सिंचन व रोजगार हमी योजनेतून विहीर मंजूर करण्यात येतात परंतु यामध्ये रहिवाशी दाखल्याच्या अटीमुळे अडचणी निर्माण होत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी धडक सिंचन व रोजगार हमी योजनेतून विहीर मंजूर करण्यासाठी सदर शेती ज्या गावात आहे त्या गावाच्या मतदार यादीत शेतकऱ्याचे नांव आवश्यक असून रहिवाश्याचा दाखला सादर करावा लागतो, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अनेक गावांमध्ये शेताचे शिवार हे दुसऱ्या गावात असते, किंवा एखादी व्यक्ती शहरात स्थायीक असते व त्याची शेती ही शहरालगतच्या खेड्यात असते अशा वेळी त्या शेतकऱ्याचे नांव शहराच्या मतदार यादीत असते तर सदरची व्यक्ती शेती असलेल्या खेड्यात राहत नसल्याने त्याला उपरोक्त योजनांमधून विहीर घेण्यास तो पात्र होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, दळण वळणाची साधने बदलली असल्यामुळे २५ ते ५० कि.मी. अंतरावर जरी शेती असली तर ती व्यक्ती शेती करून शकते, त्यामुळे अशा अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी उपरोक्त जाचक अटी रद्द करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१७-०२-२०१७) : (१), (२) व (३) राज्य रोजगार हमी योजनेअंतर्गत विहीर मंजूरी करीता लाभार्थ्यांकडील जमिनीच्या सातबाराची प्रत आवश्यक असणे ही वस्तुस्थिती आहे. तसेच, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत लाभार्थी ज्या ग्रामपंचायत हद्दीतील रहिवाशी आहे, त्याच ग्रामपंचायतीअंतर्गत त्यांला जॉबकार्ड वितरीत केले जाते. जॉबकार्ड असणाऱ्या लाभार्थ्यांलाच वैयक्तिक लाभाच्या योजना अनुज्ञेय आहेत.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शहरातील नागरिकांसाठी वाहतूकीच्या सुविधा उपलब्ध करून देणाऱ्या प्रकल्पामुळे
ग्रामीण भागावरील विकासाला विलंब लागणार असल्याबाबत**

(२६) ६५०६७ (१६-१२-२०१६). **श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) :** सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई, पुणे, नागपूर यासारख्या काही निवडक शहरातील नागरिकांसाठी मेट्रो, रेल्वे, ट्रान्स हार्बर, यासारख्या वाहतूकीच्या सुविधा उपलब्ध करून देणाऱ्या प्रकल्पासाठी संपूर्ण महाराष्ट्र विशेषतः ग्रामीण जनतेवर ५० हजार कोटी रुपयांचा कर्जाचा भार पडणार असून त्याचा ग्रामीण भागाच्या विकासावरही परिणाम होणार असल्यामुळे वित्त विभागाने या प्रस्तावास नकार दिल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार निवडक शहरातील नागरिकांसाठी वाहतूकीच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२१-०१-२०१७) : (१) मुंबई, नागपूर, मेट्रो प्रकल्पांसाठी राज्य कर्जबाधित नसल्याबाबतचे (Debt Sustainability Certificate) प्रमाणपत्र केंद्र सरकारच्या आर्थिक व्यवहार विभाग (Department of Economic Affairs) यांना पाठविणेबाबतचे प्रस्ताव प्राप्त झाले होते. नागपूर मेट्रो प्रकल्पांकरिता सदर प्रमाणपत्र देण्यात आलेले आहे.

(२), (३) व (४) महाराष्ट्र हे देशातील सर्वाधिक शहरीकरण झालेले राज्य आहे. या तीन शहरांची लोकसंख्या ही महाराष्ट्राच्या नागरी लोकसंख्येच्या ४२.०५% आहे व राज्यातील एकूण लोकसंख्येच्या तुलनेत १९% आहे. तसेच या शहरांतील वाढलेल्या उद्योग व व्यवसायामुळे

लोकसंख्येमध्ये सातत्याने वाढ होत असून त्याचा नागरी वाहतूक व्यवस्थेवर मोठ्या प्रमाणावर ताण पडत आहे. वाहतूक व्यवस्थेवरील ताण कमी करून वाहतूक व्यवस्था सुलभ करण्यासाठी या शहरांमध्ये मेट्रो प्रकल्प राबविण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. हे प्रकल्प राबविताना ग्रामीण भागाकडे दुर्लक्ष होतो असे म्हणणे खरे नाही.

सदर मेट्रो प्रकल्पासाठी घेण्यात येणाऱ्या कर्ज तसेच भांडवली खर्चाचा भाग सन २०१६-१७ या वर्षीच्या अर्थसंकल्पातील भांडवली खर्चाच्या तुलनेत ८% आहे. तसेच या प्रकल्पासाठीच्या कर्जाचा भार ग्रामीण जनतेवर पडणार नाही याची शासन स्तरावर दक्षता घेण्यात येणार आहे.

राज्यातील तीन प्रमुख शहरांमध्ये वाढलेला उद्योग व व्यवसायामुळे लोकसंख्येमुळे सातत्याने वाढ होत असून त्याचा नागरी वाहतूक व्यवस्थेवर मोठ्या प्रमाणावर ताण पडत आहे. मुंबई, नागपूर व पुणे या तिन्ही प्रमुख शहरातील नागरी वाहतूक व्यवस्थेवरील ताण कमी करून वाहतूक व्यवस्था सुलभ करण्यासाठी या शहरांमध्ये मेट्रो प्रकल्प राबविण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. या मेट्रो प्रकल्पासाठी घेण्यात येणाऱ्या कर्जाचा भार प्रतिवर्षीच्या अर्थसंकल्पातील भांडवली खर्चाच्या तुलनेत निश्चितच कमी आहे. तसेच या प्रकल्पासाठीच्या कर्जाचा भार ग्रामीण जनतेवर पडणार नाही याची शासन स्तरावर दक्षता घेण्यात येणार आहे.

राज्यात शासकीय नोकऱ्यांमध्ये ३० टक्के कपात करण्याचा शासनाने घेतलेल्या निर्णयाबाबत

(२७) ६५१४२ (१०-०१-२०१७). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.अनिल बाबर (खानापूर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.डी.पी.सावंत (नांदेड उत्तर), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माहिती तंत्रज्ञानाचा (आयटी) वाढता वापर करून गतीमानता आणून सरकारी नोकऱ्यांमध्ये ३० टक्के कपात करण्याबाबत मुख्य सचिवांनी दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१६ रोजी काढलेल्या परिपत्रकामध्ये नमूद करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सरकारी कर्मचारी आणि अधिकारी यांची २५ टक्के पदे अनेक वर्षांपासून रिक्त असून ती भरण्याची मागणी विविध संघटना करीत असताना त्याची मागणी मान्य करण्याऐवजी ३० टक्के कपात करण्याचा निर्णय घेतल्यामुळे कर्मचाऱ्यांमध्ये तीव्र असंतोष पसरला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्यात वाढती बेरोजगारी लक्षात घेता शासकीय नोकऱ्यांमध्ये ३० टक्के कपात करून मनुष्यबळ कमी करण्यासंदर्भात शासनाने घेतलेल्या निर्णयाचा फेर विचार करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (१४-०२-२०१७) :(१) नाही, शासकीय नोकऱ्यांमध्ये कपात करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या नाहीत. तर, वेतनावरील खर्च नियंत्रित करण्याच्या अनुषंगाने, आयटी सोल्युशन्सच्या माध्यमातून कामकाजामध्ये गतिमानता आणून एकूण मानव संसाधनाची मागणी ३० टक्के पर्यंत खाली आणण्याची आवश्यकता असल्याबाबत विभागांना सूचित करण्यात आले आहे.

(२) नाही. राज्य शासनाच्या विविध विभागातील व त्यांच्या नियंत्रणाखालील कार्यालयातील रिक्त पदे भरण्याच्या प्रस्तावाबाबत साकल्याने विचार करून अपर मुख्य सचिव (सेवा), सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या मान्यतेने रिक्त पदे भरण्यात येत आहेत. त्याशिवाय नविन पद निर्मिती / पदभरती या संदर्भातील प्रस्तावांना मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या उच्चस्तरीय सचिव समितीच्या बैठकीतील निर्णयानुसार मान्यता देण्यात येते.

(३) शासकीय नोकऱ्यांमध्ये सरसकट ३० टक्के कपात करण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला नसून वेतनावरील खर्च आटोक्यात ठेवून विकास कामांना पुरेसा निधी उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीकोनातून अत्यावश्यक सेवा तसेच ज्या पदनिर्मितीमुळे / पदभरतीमुळे शासनाच्या महसूलात वाढ होणार आहे अशा प्रस्तावांना नविन पदनिर्मिती / पदभरती यावरील निर्बंधातून सूट देण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यातील ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतील मजुरांना मजुरी देण्याबाबत

(२८) ६५२३६ (१६-१२-२०१६). डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार योजनेतील मजुरी अभावी रोजगार हमी योजनेच्या कामांकडे मजुरांनी कामे करण्यास नकार देत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, हिंगोली जिल्ह्यातील ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत दिड कोटीच्या मजुरीचे वाटप शिल्लक आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
(४) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०७-०२-२०१७) :(१) व (२) हे खरे नाही.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत हिंगोली जिल्ह्यात मागणीनुसार मजुरांना नियमानुसार काम उपलब्ध करून देण्यात येत असून मजुरी अभावी या योजनेची कामे करण्यास मजुरांनी नकार दिल्याची बाब निदर्शनास आलेली नाही. तथापि, सद्यःस्थितीत सन २०१५-१६ व सन २०१६-१७ या वर्षातील एकूण रुपये ३६.६६ लक्ष इतकी अकुशल मजुरीची रक्कम अस्विकृत व्यवहार (Rejected Transaction) मुळे प्रलंबित आहे. त्यानुषंगाने, संबंधितांचे बँक खाते क्रमांक व आधार क्रमांक यांची नरेगा संकेतस्थळी नोंद घेऊन प्रलंबित अकुशल मजुरीच्या रकमेची अदायगी करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(३), (४) व (५) उद्भवत नाही.

ग्रामीण भागात रोजगार हमी योजना राबविण्याबाबत

(२९) ६५८८६ (०९-०१-२०१७). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामीण भागात रोजगार उपलब्ध व्हावा म्हणून राबविण्यात येणाऱ्या रोजगार हमी योजनेचा ग्रामीण भागातील मजुरांनी लाभ न घेता शेतीची कामे करण्यासाठी शेत मजुर म्हणून काम करण्याचे ठरविल्यामुळे ग्रामीण भागात रोजगार हमी योजना बंद पडण्याच्या मार्गावर असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निर्दर्शनास आले आहे,हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रोजगार हमी योजनेसाठी कागदपत्रांची पूर्तता व प्रशासकीय बाबी पूर्ण करण्यासाठी बराच कालावधी जात असल्यामुळे सहज रोजगार उपलब्ध करून देणारे व रोजच्या रोज मोबदला मिळणारे शेतीचे काम करण्यासाठी ग्रामीण भागातील ग्रामस्थांना व मजुरांना सोयीचे वाटत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रोजगार हमी योजनेचा जास्तीत जास्त लाभ ग्रामीण भागातील मजुरांनी घेण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०६-०३-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

पावसाळ्याच्या चारही महिन्यात शेतमजूर स्वतःहूनच शेतीच्या कामाकडे लक्ष देतात त्यामुळे या कालावधीत रोजगार हमी योजनेच्या कामावर मजूर उपस्थिती कमी असते. त्यानंतर उपस्थिती वाढत जाते.

(२) हे खरे नाही.

तोंडी मागणीवरुनही सर्वांना जाँबकार्ड सहज उपलब्ध करुन देण्याबाबत वेळोवेळी सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) वैयक्तिक व सार्वजनिक लाभाची ११ कामे मोठ्या प्रमाणात घेण्यासाठी समृद्ध महाराष्ट्र योजना राबविण्यात येत असून त्याची अंमलबजावणी सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात विविध विभागांनी अर्थसंकल्पातील तरतूदीपेक्षा अतिरिक्त खर्च केल्याबाबत

(३०) ६६३०८ (०९-०१-२०१७). श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.दत्तात्रय भरणे (इंदापूर), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा), श्री.संदीप नाईक (ऐरोली), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विविध विभागांनी अर्थसंकल्पातील तरतूदी पेक्षा अतिरिक्त खर्च केल्याचे माहे सप्टेंबर,२०१६ च्या दुसऱ्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कोणकोणत्या विभागांनी किती रक्कमेचा अतिरिक्त खर्च केला आहे,
- (३) असल्यास, अतिरिक्त खर्चाचे समायोजन करण्याबाबत व भविष्यात अतिरिक्त खर्च टाळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (१६-०२-२०१७) :(१) होय, हे खरे आहे.

(२) भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे सन २०१४-१५ वर्षाच्या राज्य वित्त व्यवस्थेवरील अहवालानुसार महसूल व वन विभाग-रु.३.१७ कोटी, नियोजन विभाग (जिल्हा योजना)-रु.१४०.७२ कोटी, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग रु.३४४.२८ कोटी, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय-रु.०.०३ कोटी, वित्त विभाग-रु.३३२२.८६ कोटी, जलसंपदा विभाग-रु.६.६६ कोटी, असे एकूण रुपये ३८१७.७२ कोटी इतक्या रक्कमेचा अतिरिक्त खर्च केला आहे.

(३) प्रशासकीय विभागांनी नियम वाटपापेक्षा अधिक झालेला खर्च नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी किंवा संबंधित प्रशासकीय विभागांनी सामावून घेण्यासाठी पुनर्विनियोजन मंजूर करण्यासंबंधीचे आदेश वर्ष संपण्यापूर्वी देणे आवश्यक असते. मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च करू नये या करीता वित्त विभागामार्फत दरवर्षी प्रत्येक प्रशासकीय विभागांना सूचना देण्यात येतात. याबाबतच्या सूचना दि.२९.०९.२०१६ च्या परिपत्रकान्वये (सन २०१६-१७ करीता) सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शेतकऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या पीक कर्जासाठी बँकेकडून दुर्लक्ष होत असल्याबाबत

(३१) ६६४०३ (१७-१२-२०१६). श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परांडा-भूम-वाशी येथील महाराष्ट्र ग्रामीण बँकेला शासनाने दुष्काळात आर्थिक संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांना पीक कर्ज वाटपाचे आदेश दिले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महाराष्ट्र ग्रामीण बँकेच्या वाशी शाखेकडे दाखल झालेल्या १३४ प्रस्तावापैकी फक्त चारच शेतकऱ्यांना पीक कर्ज दिले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत बँकेच्या नकारात्मक धोरणामुळे इतर शेतकऱ्यांना कर्ज न मिळाल्याबाबतची लेखी तक्रार मा.वित्त मंत्री यांच्याकडे स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १८ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास केली, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०३-०३-२०१७) :(१) होय.

- (२) महाराष्ट्र ग्रामीण बँकेच्या वाशी येथील शाखेकडे प्राप्त झालेल्या एकूण १३४ कर्ज प्रस्तावांपैकी ४२ प्रस्ताव मंजूर करण्यात आले व उर्वरीत ९२ प्रस्ताव अपूर्ण असल्यामुळे संबंधित शेतकरी थकबाकीदार यांना परत करण्यात आले आहेत.
- (३) होय.

अशा स्वरूपाच्या तक्रारी दिनांक १८/०६/२०१६ रोजी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केल्या आहेत.

- (४) व (५) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने, महाराष्ट्र ग्रामीण बँक, शाखा वाशी यांना योग्य त्या सूचना देवून तात्काळ कार्यवाही करावी, असे व्यवस्थापक जिल्हा अग्रणी बँक, उस्मानाबाद, यांना जिल्हाधिकारी उस्मानाबाद यांनी सूचना दिल्या आहेत.

राज्यात ऑनलाईन रिटर्न बंद असल्याने विक्रीकराची वसुली पूर्णक्षमतेने होत नसल्याबाबत

(३२) ६६४७८ (०९-०१-२०१७). श्री.राहुल जगताप (श्रीगांदा), श्री.वैभव पिचड (अकोले), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.पृथ्वीराज चव्हाण (कराड दक्षिण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्रीमती दिपिका चव्हाण (बागलाण), श्री.नरहरी झिरवाळ (दिंडोरी), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.भास्कर

जाधव (गुहागर), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.संजय पुराम (आमगाव), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी पासून ऑनलाईन रिटर्न बंद असल्याने राज्याचे कोट्यवधी रुपयाचे महसूल बुडल्याचे माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ऑनलाईन रिटर्नची पध्दत बंद झाल्यामुळे व्यापाऱ्यांकडे किती रुपयांचे करदायित्व आहे हे ही कळायला तयार नसल्यामुळे व्यापारी भरतील तेवढाच कर घेण्यात येत आहे, तसेच अधिकाऱ्यांकडूनही "तुम्ही गेल्या वर्षी किती कर भरला त्या अनुषंगाने कर भरा" असे सांगितले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार राज्याचा विक्रीकरच्या माध्यमातून बुडत असलेला महसूल वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०७-०३-२०१७) :(१) हे खरे नाही. SAP आधारित नविन कर महसूल यंत्रणेची अंमलबजावणी वित्तीय वर्ष २०१६-१७ मध्ये सुरु करण्यात आली. काही काळ यांत्रिक अडचणीमुळे व्यापाऱ्यास विवरणपत्र दाखल करण्यास अडचण येत होती. मात्र सदर अडचण ऑगस्ट २०१६ पासून दूर करण्यात आली. व्यापाऱ्याचा विवरणपत्राप्रमाणे देय करभरणा मात्र जुन्या प्रणालीवर होत असल्याने महसूलावर परिणाम झालेला नाही.

(२) हे खरे नाही. कर महसूल यंत्रणेमध्ये ऑगस्ट २०१६ पासून सन २०१६-१७ चे विवरणपत्र दाखल होत असल्याने, व्यापाऱ्याने केलेला कराचा भरणा विवरणपत्रामध्ये दर्शविलेल्या करदेयतेप्रमाणे आहे याची पडताळणी विक्रीकर विभागामार्फत करण्यात येत आहे. सन २०१६-१७ मध्ये ३१ जानेवारी, २०१७ पर्यंत विक्रीकराच्या माध्यमातून रु.७४,७८० कोटी जमा झाले असून, सदर महसूल गत वर्षाच्या महसूलापेक्षा १३.१२ % अधिक आहे.

(३) लागू नाही.

(४) लागू नाही.

(५) लागू नाही.

रोजगार हमी योजना राबविण्यास अधिकारी उपलब्ध नसल्याबाबत

(३३) ६७०५५ (१६-१२-२०१६). श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मजुरांना रोजगार मिळावा यासाठी आखलेल्या रोजगार हमी योजनेच्या अंमलबजावणीकडे दुर्लक्ष केल्यामुळे पाहिजे ते काम मिळत नाही, मोबदला कमी मिळतो व दोन-तीन महिने मजुरी मिळत नसल्याने राज्यात एका मजुराला वर्षभरात केवळ ५० ते ६० दिवसच रोजगार मिळत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रोजगार हमी योजनेतील तांत्रिक अधिकाऱ्यांची कमतरता, रोजगार सेवकांच्या प्रशिक्षकाकडे होणारे दुर्लक्ष, महत्वाच्या पदावरील हंगामी नेमणूका तसेच केंद्राकडून निधी मिळण्यास होणारा विलंब यामुळे सदर योजना धोक्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, त्यानुसार सदर योजनेच्या अंमलबजावणीच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१०-०३-२०१७) :(१) नाही.

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत वर्षातील १०० दिवसांपर्यंत केंद्र शासनामार्फत मागेल त्याला काम दिले जाते. तसेच १०० दिवसांवरिल मजुरीचा खर्च राज्य शासनामार्फत करण्यात येतो. मजुरांची मजुरी त्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्यात येत असल्याने मजुरांना मजुरी विलंबाने मिळण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) सदर योजना योग्य प्रकारे राबविण्यासाठी शासनाने विविध पातळ्यांवर कंत्राटी स्वरूपात कर्मचारी नेमले आहेत व ते आपली जबाबदारी व्यवस्थितरित्या पार पाडीत आहेत. कंत्राटी कर्मचाऱ्यांचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करून त्यांना प्रशिक्षित देण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विकासकामांचा वेग वाढविण्यासाठी सरकारी जमिनीचा

व्यवसायिक वापर करण्याच्या निर्णयाबाबत

(३५) ६७०७७ (१६-१२-२०१६). श्री.गोपालदास अग्रवाल (गोंदिया), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्रीमती निर्मला गावित (इगतपूरी), श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या विकासाचा वेग वाढविण्यासाठी लागणाऱ्या निधीची पूर्तता करण्यासाठी शासनाच्या विनावापर पडून असलेल्या जमिनीचा व्यवसायिक वापर करून निधी उभारण्यासाठी दिनांक १६ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास वित्त विभागाचे अपर मुख्य सचिव यांच्या

अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या समितीने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अहवालातील मुख्य शिफारशी काय आहेत व त्यातून शासनाला किती निधी उपलब्ध होणार आहे,

(३) असल्यास, त्यासाठी किती जमिनीची विक्री करावी लागणार आहे व सदर निधीतून कोणकोणत्या प्रकल्पासाठी किती निधी देण्यात येणार आहे ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२७-०१-२०१७) :(१) नाही. समितीने अद्यापि त्यांचा अहवाल शासनास सादर केलेला नाही.

(२) व (३) समितीचा अहवाल अद्यापि अप्राप्त असल्याने प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातवा वेतन आयोग राज्यात लागू करण्यापूर्वी विद्यमान वेतन त्रूटी दूर करण्यासाठी
राज्य वेतन सुधार समितीची स्थापना करण्याच्या प्रस्तावाबाबत**

(३५) ६७२४५ (१६-१२-२०१६). श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केंद्र शासनाने त्यांच्या कर्मचाऱ्यांसाठी लागू केलेला सातवा वेतन आयोग राज्यात लागू करण्यापूर्वी विद्यमान वेतन त्रूटी दूर करण्यासाठी राज्य वेतन सुधार समितीची स्थापना करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रस्तावावर शासनाने निर्णय घेतला आहे काय, असल्यास या निर्णयाचे स्वरूप काय आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (१८-०१-२०१७) :(१) व (२) होय, हे खरे आहे.

सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन असून त्यावर अद्याप अंतिम निर्णय झालेला नाही.

(३) या प्रकरणी विलंब झालेला नाही.

राज्यात मधुमका करमुक्त करण्याबाबत

(३६) ६७५९६ (१६-१२-२०१६). डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात स्वीटकारच्या (मधुमका) दात्यांना दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी पासून महाराष्ट्र शासनाने ५.५ टक्के व्हॅटकर लावला असून दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी पूर्वी सदर गोठविलेले मधुमक्यांचे दाणे हे करमुक्त होते व सन १९९१ व सन २००९ या कालावधीत सेल्स टॅक्स ट्रायबुनलाच्या निर्णयानुसार मधुमका करमुक्त होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने सन २००५ ते २०१६ या कालावधीसाठी सेल्स टॅक्स ट्रायबुनलच्या निर्णयाची अंमलबजावणी पूढे चालू न ठेवता दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजीपासून सदर प्रक्रिया युक्त मधुमक्याच्या दाण्यावर ५.५ टक्के (साडेपाच टक्के) व्हॅट लावला असून तो मागे घेण्याबाबत मा.वित्त मंत्र्यांना मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांनी दिनांक १९ ऑगस्ट, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पत्र दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन १९९१ आणि २००९ या कालावधीत ट्रायबुनलने दिलेल्या निर्णयानुसार, तसेच याकाळात सदरचा उद्योग प्राथमिक अवस्थेत असल्याने उद्योजकांनी ग्राहकांकडून व्हॅट गोळा केला नसल्याने सन २००५ ते २०१६ या कालावधीतील व्हॅटचा भार उद्योजकांवर असल्याने मधुमक्या प्रक्रिया उद्योग बंद पडण्याच्या मार्गावर आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सन २००५ ते २०१६ या कालावधीत मधुमक्या प्रक्रिया उद्योगाला व्हॅट सूट देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२१-०१-२०१७) :(१) मधुमकावरील विक्रीकरांतर्गत करदराबाबत माहिती खालीलप्रमाणे आहेत.

१. दिनांक १ फेब्रुवारी, २००१ ते ३१ मार्च, २००५ पर्यंत करमुक्त.
२. विक्रीकर आयुक्तांनी विवादीत प्रश्नाबाबत दिलेल्या निवाड्यानुसार दिनांक १ एप्रिल, २००५ पासून १२.५%
३. दिनांक १ एप्रिल, २०१६ पासून ५.५% तर १६ सप्टेंबर, २०१६ पासून ६%
४. दिनांक १ एप्रिल, २००५ ते ३१ मार्च, २०१६ कालावधीकरिता विक्रीकर आयुक्तांनी विवादीत प्रश्नाबाबत दिलेल्या निवाड्याविरुद्ध व्यापाऱ्याने केलेल्या अर्जावर महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरणाने मधुमका हे धान्य असून ते करमुक्त असल्याचा निवाडा दिला आहे.
५. महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरणाने दिलेल्या निवाड्याविरुद्ध विक्रीकर विभागाने मुंबई उच्च न्यायालयात संदर्भ अर्ज केला असून अर्ज न्यायालयाने दिनांक ८ जानेवारी, २०१० रोजी स्विकृत केला आहे. त्यावर उच्च न्यायालयाने अद्याप निर्णय दिलेला नाही.
- (२) होय, मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा यांचे दिनांक ९ डिसेंबर, २०१५ पत्र प्राप्त झाले आहे.
- (३) नाही.
- (४) सन ०१.०४.२००५ ते ३१.०३.२०१६ या कालावधीकरिता मधुमकावरील विक्रीकर कराच्या दराबाबतचा संदर्भ अर्ज मुंबई उच्च न्यायालयात निर्णयाकरिता प्रलंबित असल्यामुळे शासनामार्फत कार्यवाही करता येणे शक्य नाही.
- (५) लागू नाही.

जळगाव जिल्ह्यातील तालुका निहाय रोजगार हमी योजनेतर्गत

विहिरीची कामे अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(३७) ६८७७४ (१६-१२-२०१६). डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जळगाव जिल्ह्यातील तालुका निहाय पंचायती समित्यांमार्फत एमआरईजीएज (रोजगार हमी योजना) अंतर्गत सन २०१५-१६ साठी किती विहिरींचे उद्दिष्ट पूर्ण करण्याचे आदेश शासनाने पंचायत समिती त्यांना दिलेले आहेत,
- (२) असल्यास, आतापर्यंत किती विहिरींची कामे पूर्ण झाली आहेत व किती विहिरींचे काम अपूर्णावस्थेत आहे,
- (३) असल्यास, सदर विहिरींचे काम दिनांक ३१ मार्च, २०१६ पर्यंत न होण्याची कारणे काय आहेत व याप्रकरणी लाभार्थ्यांना वंचित ठेवणाऱ्या अधिकाऱ्यांविरुद्ध शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. जयकुमार रावल (१७-०२-२०१७) :**(१) जळगांव जिल्ह्यासाठी रोजगार हमी योजने अंतर्गत सन २०१५-१६ साठी एकूण ८१२ विहिरींचे उद्दिष्ट पूर्ण करण्याचे आदेश देण्यात आले होते.
- (२) सन २०१५-१६ या वर्षात एकूण १२३८ विहिरी पूर्ण करण्यात आलेल्या आहेत.
 - (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मेहकर (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील मोळा गावात रोहयोअंतर्गत पंचायत समिती
स्तरावरून कामे करणाऱ्या मजुरांना थकीत मजुरी देण्याबाबत**

- (३८) ६९३११ (१६-१२-२०१६). श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) मेहकर (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील मोळा गावात रोहयोअंतर्गत पंचायत समिती स्तरावरून सन २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान शेतारस्ता व शेततळ्याची कामे मोठ्या प्रमाणात करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
 - (२) असल्यास, याकामांवर सुमारे ९० च्या वर शेतमजूर कामाला होते या कामावरील मजुरांना मागील वर्षी पन्नास टक्के मजुरी मिळाली होती तर उर्वरित मजुरी गेल्या एक वर्षापासून मिळालेली नसल्याने या मजुरांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 - (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी करून सदर मजुरांची थकीत मजुरी त्यांना देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 - (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०७-०२-२०१७) :(१) हे खरे आहे.

- मेहकर जि.बुलढाणा तालुक्यातील मोळा गावात रोहयो अंतर्गत पंचायत समिती मेहकर स्तरावरून ग्रामपंचायत मार्फत शेततळ्याची व शेतारस्त्याची कामे घेण्यात आली आहे.
- (२) हे खरे नाही.

सदर कामावर सुमारे ५० मजूर कामाला होते व केलेल्या कामाप्रमाणे सर्वांना मजूरी प्रदान करण्यात आली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात मूल्यवर्धित करामध्ये केलेली वाढ

(३९) ६९८४९ (०९-०१-२०१७). श्री.बसवराज पाटील (औसा) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मंत्रिमंडळाने दिनांक १६ सप्टेंबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मूल्यवर्धित करामध्ये वाढ केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन कर रचनेमुळे राज्य सरकारला गेल्या आर्थिक (२०१५-१६) वर्षाच्या तुलनेमध्ये अंदाजे किती अधिक महसूल प्राप्त होणे अपेक्षित आहे त्याचे आकडे काय आहेत,

(३) असल्यास, सदर रक्कम कुठल्या लोककल्याणकारी योजनेसाठी खर्च करणार आहे त्या योजनांच्या नावांची यादी काय आहेत व योजनानिहाय निधी वाटप कसे केले जाणार आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२१-०१-२०१७) :(१) होय.

(२) दिनांक १७ सप्टेंबर ते ३१ मार्च, २०१७ कालावधीत रु.१९५० कोटी अधिक महसूल प्राप्त होणे अपेक्षित आहे.

(३) लोकोपयोगी विविध योजनांमुळे शासनावर अधिकचे दायित्व निर्माणे झाले आहे. सन २०१६-१७ करिता हातमाग व शेतकरी यांच्या वीज देयकाकरिता रु.४,४६३ कोटी, दुष्काळ निवारणाकरिता रु.५,५७२ कोटी, स्थानिक संस्था करापोटी रु.६,००० कोटीचे प्राविधान करण्यात आले आहे.

सोलापूर येथे केंद्र सरकारतर्फे जाहीर करण्यात आलेल्या मुद्रा लोन

योजना सर्व राष्ट्रीयकृत बँकांमध्ये राबविण्याबाबत

(४०) ७०००४ (१०-०१-२०१७). डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), प्रा.वर्षा गायकवाड (धारावी) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर येथे केंद्र सरकारतर्फे जाहीर करण्यात आलेल्या मुद्रा लोन योजनाबाबत बँकाकडून ग्राहकांची अडवणूक होत असून या योजनेचा लाभ सर्वसामान्य नागरिकांना मिळावा अशी मागणी येथील एक ग्राहक समितीने जिल्हाधिकार्यांकडे निवेदनाद्वारा केली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या निवेदानुसार चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार येथील सर्व राष्ट्रीयकृत बँकांकडून नागरिकांना मुद्रा लोन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०१-०३-२०१७) : (१) व (२) ग्राहक समितीने अशा स्वरुपाचे निवेदन दिल्याचे आढळून आले नाही. तथापि, मुद्रा लोन देण्यासंदर्भात तातडीने अंमलबजावणी व्हावी यासाठी जिल्हास्तरीय बैठकांमधून बँकांना नियोजित वेळेत प्रकरणांचा निपटारा करण्याच्या सूचना जिल्हा अग्रणी बँकेकडून देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

खटाव (जि.सातारा) या तालुक्यातील वडगाव या गावाचा पर्यटन व तीर्थक्षेत्राच्या यादीत समावेश करण्याबाबत

(४१) ७०३१७ (१६-१२-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय पर्यटन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खटाव (जि.सातारा) या तालुक्यातील वडगाव येथे ३०० वर्षापूर्वीचा भव्य ऐतिहासिक वाडा (मठा) व अनेक देवदेवतांची प्राचीन मंदिरेही पहावयास मिळतात त्यामुळे हजारो भाविक पर्यटकांची वर्दळ असणाऱ्या या स्थळाचा पर्यटन विभागाने दुर्लक्ष करून पर्यटन व तीर्थक्षेत्राच्या माहिती फलकावरून काढून टाकल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वडगाव या गावाचा पर्यटन व तीर्थक्षेत्राच्या यादीत नावाचा समावेश करण्याबाबत तसेच वडगाव या तीर्थक्षेत्र व पर्यटन स्थळाचा जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करून तीर्थक्षेत्र व पर्यटन यादीतून नाव काढून टाकणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१०-०२-२०१७) : (१) नाही. सदर स्थळ "क" वर्ग पर्यटन स्थळाच्या यादीत आहे. पर्यटन स्थळ विकास योजनेतर्गत वडगांव येथील विकास कामासाठी सन २०१३-१४ मध्ये रुपये २९.९६ लक्ष आणि सन २०१६-१७ मध्ये रुपये १५.०० लक्ष ची कामे घेण्यात आलेली आहेत.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सुरगाणा (जि.नाशिक) तालुक्यातील आदिवासीना रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत

(४२) ७०७९१ (१६-१२-२०१६). श्री.योगेश (बापू) घोलप (देवळाली) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सुरगाणा (जि.नाशिक) तालुक्यातील आदिवासीना रोजगार उपलब्ध नसल्याने आदिवासीचे रोजगारासाठी मोठ्या प्रमाणात माहे ऑक्टोबर, २०१६ रोजी पासून स्थलांतर सुरू झाल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सुरगाणा तालुक्यात रोजगार उपलब्ध न होण्याची कारणे काय आहेत,
(३) असल्यास, आदिवासींचे स्थलांतर रोखण्यासाठी त्यांना रोजगार हमी योजनेमार्फत रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१७-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जव्हार (जि.पालघर) तालुक्यातील कोगदा गावातील रोजगार हमी योजनेतर्गत
काम करणाऱ्या मजुरांना थकित मजुरी देण्याबाबत**

(४३) ७०८७६ (१६-१२-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जव्हार (जि.पालघर) तालुक्यातील कोगदा गावातील १०३ रोजगार हमी योजनेतर्गत मजुरांनी एप्रिल व मे महिन्यात बंधारे व तलावातील गाळ काढण्याचे काम करूनही माहे सप्टेंबर, २०१६ उलटूनही अद्यापी त्यांना मजुरी मिळालेली नाही, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, याप्रकरणाची चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने मजुरांना तात्काळ थकित मजुरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१५-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

(२) जव्हार तालुक्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत मोठ्या प्रमाणात कामे सुरु असून सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात ऑक्टोबर २०१६ अखेर अकुशल खर्च रु. ४८४.२७ लाख झाला आहे. तसेच सदर तालुक्यात २,४३,७४३ एवढी मनुष्य दिन निर्मिती झाली आहे. एप्रिल, २०१६ ते मे, २०१६ या कालावधीत ग्रामपंचायत कोगदा येथील १०३ मजुरांनी ग्रामपंचायत यंत्रणेतर्गत बंधान्यातील व तळ्यातील गाळ काढण्याचे काम केले असून सदर कामाची मजुरी दि. २५/०७/२०१६ रोजी FTO Generate करून वितरीत करण्यात आली होती. परंतु काही तांत्रिक अडचणींमुळे मजुरांना मजुरी मिळण्यास विलंब झाला. आता सदर कामाची मजुरी मजुरांना त्यांच्या खात्यात विलंब शुल्कासह मिळाली असून आजमितीस कोगदा ग्रामपंचायत मधील मजुरांची मजुरी प्रलंबित नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिल्लोड व औरंगाबाद (जि.औरंगाबाद) तालुक्यात प्लास्टीक ताडपत्रीला अनुदान देण्याबाबत

(४४) ७१०१७ (१६-१२-२०१६). श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिल्लोड व औरंगाबाद (जि.औरंगाबाद) तालुक्यात शासनाच्या मागेल त्याला शेततळे यांचे अनुदान न दिल्याने ही योजना अयशस्वी झाली असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने निर्णय घेऊन सदर योजनेत प्लास्टीक ताडपत्रीलाही अनुदान देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०६-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

- (२) व (३) विभागाच्या शासन निर्णय दि.१७ फेब्रुवारी, २०१६ व दि.१० ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये 'मागेल त्याला शेततळे' या योजनेतर्गत शेततळे खोदकामानंतर अस्तरीकरणासाठी अनुदान देण्याची तरतूद नाही.

हातनूर (ता.भुसावळ, जि.जळगाव) धरणावर सनियंत्रण

कार्यालयात अनेक पदे रिक्त असल्याबाबत

(४५) ७१०६७ (०२-०१-२०१७). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हातनूर (ता.भुसावळ, जि.जळगाव) धरणावर सनियंत्रण राखण्यासाठी ६६ कर्मचा-यांची आवश्यकता असताना प्रत्यक्षात केवळ १० कर्मचारी कार्यरत असल्याची बाब माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गेली अनेक वर्षे रिक्त असलेली पदे वारंवार मागणी करूनही अद्याप भरण्यात आलेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, तदनुसार रिक्त पदे तातडीने मंजूर करून भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

- (२), (३) व (४) हातनूर धरणाचे सनियंत्रण (सिंचन व्यवस्थापन) जळगांव पाटबंधारे विभाग, जळगांव अंतर्गत पाटबंधारे उपविभाग, सावदा कडून करण्यात येते. या उपविभागांतर्गत एकूण ५७ मंजूर पदांपैकी १८ पदे भरलेली असून ३९ पदे रिक्त आहेत. ही रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नवीन परिभाषित अंशदान पेन्शन योजना बंद करून मुळ नागरी
सेवानिवृत्ती वेतन योजना सुरु करण्याबाबत**

(४६) ७१२५५ (०९-०१-२०१७). श्री.ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू कडू (अचलपूर), श्री.शिरीषदादा चौधरी (अमळनेर), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), डॉ.अनिल बोंडे (मोर्शी) : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासकीय सेवेत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी नंतर रुजू झालेल्या सर्व कर्मचाऱ्यांना नवीन परिभाषित अंशदान पेन्शन योजना बंद करून मुळ नागरी सेवानिवृत्ती वेतन योजना (१९८२-१९८४) सुरु करण्याबाबत महाराष्ट्र राज्य जुनी पेन्शन हक्क संघटना यांनी शासनाकडे निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२४-०१-२०१७) :(१) होय, हे खरे आहे.

- (२) व (३) करिता राज्य शासनाच्या सेवेत दि.१ नोव्हेंबर, २००५ नंतर नियुक्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना "नवीन परिभाषित अंशदायी निवृत्तिवेतन योजना" लागू करण्याबाबतचा धोरणात्मक निर्णय शासनाने घेतला आहे. हा निर्णय केंद्र शासनाच्या धर्तीवर घेण्यात आला आहे. राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयानुसार नवीन योजनेकरिता राज्य शासन केंद्र शासनास सामिल झाले असून या योजनेअंतर्गत जमा असलेली रक्कम केंद्रीय देखभाल अभिकरणाकडे हस्तांतरित करण्याची कार्यवाही झाली आहे.

राज्यात रोजगार हमी विभागाच्या माध्यमातून ११ कलमी कार्यक्रम राबविण्याबाबत

(४७) ७१५७५ (१६-१२-२०१६). श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात रोजगार हमी योजनेतर्गत नवीन ११ कलमी कार्यक्रम आखण्यात येऊन त्याची अंमलबजावणी दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी पासून करण्यात येणार असून त्यासाठी केंद्र सरकारकडे दहा हजार कोटीच्या निधीची मागणी करण्यात आल्याचे माहे सप्टेंबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कार्यक्रम संपूर्ण राज्यात राबविण्यात येणार काय व त्याचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,
- (३) असल्यास, सदर कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०६-०२-२०१७) :(१), (२) व (३) महात्मा गांधी नरेगा योजनेतर्गत "समृद्ध महाराष्ट्र जनकल्याण योजना" राबविण्याबाबत शासन निर्णय दिनांक ०१ ऑक्टोबर, २०१६ अन्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत. तथापि, याकरिता केंद्र शासनाकडे दहा हजार कोटीच्या निधीची कोणतीही मागणी करण्यात आलेली नाही.

या योजनेतर्गत मनरेगामध्ये यापूर्वीच अनुज्ञेय असलेल्या कामांपैकी वैयक्तिक व सार्वजनिक लाभाची प्रमुख ११ कामे सन २०१६-१७ व २०१७-१८ या वर्षामध्ये मोठ्या प्रमाणात घेण्यात येणार आहेत. यामध्ये अहिल्यादेवी सिंचन विहीरी, अमृतकुंड शेततळे, भू-संजीवनी व्हीमो कंपोस्टिंग, भू-संजीवनी नाडेप कंपोस्टिंग, कल्पवृक्ष फळबाग लागवड, निर्मल शौचालय, निर्मल शोषखड्डे/समृद्ध गाव तलाव व इतर समृद्ध जलसंधाराची कामे, ग्राम सबलीकरणाची समृद्ध ग्राम योजना (क्रीडांगणे / अंगणवाडी / स्मशानभूमी सुशोभीकरण (स्मशानभूमी ओटा व शेड बांधकाम, स्मशानभूमीकडे जाणारा रस्ता व वृक्ष लागवड) / ग्रामपंचायत भवन / घरकुल / गावांतर्गत रस्ते / गुरांचा गोठा / कुक्कुटपालन शेड / शेळीपालन शेड / मत्स्यव्यवसाय ओटे) अशी ९ प्रमुख कामे प्रत्येकी १,११,१११ प्रमाणे तसेच नंदनवन वृक्ष लागवड, संगोपन व संरक्षणाची १,११,११,१११ कामे व अंकुर रोपवाटिकांमध्ये ११,११,११,१११ रोपांची निर्मिती या प्रमाणे कामे घेण्यात येणार आहेत. सदर योजनेच्या अंमलबाजवणीसाठी क्षेत्रीय यंत्रणांना व्ही.सी. द्वारे सविस्तर सूचना देण्यात आल्या आहेत व आढावा घेण्यात येत आहे. दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१६ च्या शासन परिपत्रकामध्ये महात्मा गांधी नरेगा योजनेतर्गत सन २०१६-१७ चा सुधारित व सन २०१७-१८ चे लेबर बजेट तयार करण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

तसेच या योजनेतर्गत दोन वर्षामध्ये पूर्ण करावयाच्या ११ कामांचे विभाग / जिल्हानिहाय उद्दिष्ट दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०१६ च्या पत्रान्वये देण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिंगोली जिल्ह्यामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना अंतर्गत सिंचन विहीरींना मंजूरी मिळाली असूनसुद्धा कामे सुरु न झाल्याबाबत

(४८) ७२०७६ (१६-१२-२०१६). श्री.तानाजी मुटकुले (हिंगोली) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यामध्ये यावर्षासाठी महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना अंतर्गत सिंचन विहीरींना मंजूरी मिळाली असूनसुद्धा अद्याप एकाही तालुक्यामध्ये कामे सुरु झालेली नाहीत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या विहीरींची कामे त्वरीत करण्याबाबत पंचायत समित्यांना वेळोवेळी सूचना देवूनही कामे सुरु केली गेली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत चौकशी करून कामांत दिरंगाई करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत व विहीरींची कामे तातडीने करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०७-०२-२०१७) :(१) व (२) हे खरे नाही.

हिंगोली जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत सदयःस्थितीत एकूण २१२ सिंचन विहिरीची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भामा-आसखेड धरणातील पाणी लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांना
कृषी सिंचनासाठी आरक्षित करण्याबाबत**

(४९) ७२१८० (०२-०१-२०१७). श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भामा-आसखेड धरणातील पाणी कालव्याद्वारे लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांना कृषी सिंचनासाठी पाणी आवश्यक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, खेड तालुक्यातील हद्दीत असणाऱ्या नदीपात्रात कोल्हापूर पद्धतीने (KT) असणाऱ्या बंधान्यांचे सिंचनासाठी पाणी नियोजन करण्यासाठीचा प्रस्ताव स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २६ मार्च, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास अधीक्षक, पुणे पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ यांचेकडे सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने सिंचनासाठीच्या पाणी नियोजनाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०३-२०१७) :(१) होय.

(२) होय.

(३) भामा आसखेड प्रकल्पाच्या १८८.६१ द.ल.घ.मी. पाणी वापरापैकी १४१.४८६ द.ल.घ.मी. पाणी बिगर सिंचनासाठी आरक्षित करण्यात आले आहे. सदयःस्थितीत पुणे व पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकांच्या पाणी पुरवठा योजना अद्याप कार्यान्वित झाल्या नसल्याने शिल्लक पाण्याचा वापर, को.प. बंधान्याद्वारे सिंचनासाठी करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बार्शीटाकळी (जि.अकोला) तालुक्यातील निहिदा ते टिटवा शिवाळी
रस्त्याच्या कामात झालेला गैरव्यवहार**

(५०) ७२५३१ (१६-१२-२०१६). श्री.गोवर्धन शर्मा (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बार्शीटाकळी (जि.अकोला) तालुक्यात महाराष्ट्र ग्रामीण रोजगार योजनेअंतर्गत सन २०१५-१६ मध्ये निहिदा ते टिटवा शिवाळी खडीकरण रस्त्याला मंजुरी मिळाली होती त्यावेळी रस्त्याचे किरकोळ काम करण्याचे दाखविण्यात आले परंतु आजपर्यंत खडीकरणाचा शिवाळी

रस्ताच तयार न करता सदर रस्त्याच्या कामाचे निहिदा ग्रामपंचायतीच्या वतीने माहे ऑक्टोबर, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान सव्वादोन लाख रुपयांचे बिल अदा करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, त्यानुसार संबंधित कंत्राटदार व अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत व निहिदा ते टिटवा शिवाळी रस्त्याचे खडीकरण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०७-०२-२०१७) :(१) हे खरे नाही.

सन २०१४-१५ या वर्षामध्ये मग्नारोहयो अंतर्गत निहिदा ते टिटवा शिवाळी रस्त्याचे कामास मान्यता देण्यात आल्याप्रमाणे सदर कामावर अकुशल रक्कम रु. ३,९८,८५९/- व कुशल खर्च रु. १,४७,१६४/- अदा करण्यात आलेले आहे. तसेच सदर रस्त्यांच्या कामावर कोणताही गैरप्रकार झालेला नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.